

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XXIV. De Donationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

dicatur: *in omnibus obligationibus, in quibus dies non ponitur, præfenti die debetur*; nam debetur quidem statim & in præfenti, sed non pro præfenti, ita ut urgeat statim obligatio solvendi non exigenti. *¶ ad 2. Si locus est conventus, sine consensu utriusque Partis in alio loco nec peti nec fieri potest solutio. l. 6. C. h. t. l. 1. 2. 9. ff. de eo, quod certo loco.* Si non est conventus, tunc fieri debet vel in loco rei acceptæ, uti si quid debeatur ex contractu in utriusque utilitatem cedente, aut in utilitatem solius debitoris, ut in Commodato, aut in utilitatem solius creditoris, uti in Deposito: vel in loco, ubi res, quæ per actum gratuitum alteri est donata, promissa, legata, tempore donationis existit: vel in loco, ubi moratur creditor, uti in debitis ex delicto ortis, & quidem sumptibus debitoris eò transferri debet, quod debetur ex delicto.

12 Dico 6. Effectus solutionis proximus respectu debitoris est liberatio ab obligatione. *l. 43. ff. h. t. respectu creditoris acquisitio domini rei solutæ, si solvens habuit ejus dominium. Effectus remotus respectu debitoris est exceptio solutionis factæ, jus petendi apocham à creditore subscriptam tanquam testimonium factæ solutionis, & jus repetendi chirographum, creditori datum, per conditionem sine causa. l. fin. C. h. t. l. 2. C. de condict. ex lege.*

TITULUS XXIV.
De Donationibus.
SUMMARIUM.

1. 2. Quid & quotuplex sit Donatio.

3. Qui

3. *Quinam donare, &*
4. *Qua res donari valeant, & quantum.*
5. *An & quando revocari possit Donatio inter vivos.*
6. *Effectus Donationis.*

Donatio strictè & propriè dicta est libera-
 lis priorum bonorum alteri facta con-
 cessio. Sumitur ex l. 29. ff. h. t. ibi: do-
 nari videtur, quod nullo jure cogente conceditur, h. e.
 quod nec ex Justitia nec ex Gratitude vel aliunde sit debitum. Si accedat traditio rei donatæ,
 quam per se, saltem de Jure recentiori non requi-
 rit, est donatio *realis & perfecta*, èstque probabi-
 lius contractus, cum *causam* habeat, per quam à
 nudo pacto distinguitur contractus: si fiat sine
 traditione vel per stipulationem, quæ est contra-
 ctus Civilis & verbalis, vel per nudum pactum,
 vel per meram pollicitationem, quando nempe
 quis proprio motu se alteri aliquid daturum pro-
 mittit (quam tamen pollicitationem alter accepta-
 re debet, aliàs est ad nutum revocabilis) dicitur
verbalis vel imperfecta. Dixi, *strictè & propriè*
dicta, quæ nimirum fit ex mera liberalitate do-
 nantis & vocatur *gratuita*; nam si fiat ex alia cau-
 sa, v. g. remunerationis aut gratitudinis, *remune-*
ratoria vocatur aut *antidoralis*, & est impropria,
 uti & si fiat propter nuptias: si sub conditione:
 sub modo seu onere, v. g. ut donatarius, cui do-
 natur, fiat Doctor, sequatur militiam &c.

Præcipua divisio donationis est in donatio-
 nem *inter vivos*, & in donationem *mortis cau-*
sâ.

sd. Ista fit intuitu mortis futuræ, & sub expressa mentione mortis, licet donans fortè adhuc valens sit & sanus: illa autem fit sine ulla mentione mortis, licet forsan fiat ab ægro vel moriente. *l. 42. ff. de mort. caus. donat.* In dubio potius præsumitur donatio inter vivos, ut notant communiter ex *l. 27. ff. eod. & l. 42. cit. §. 1.* quia est magis propriè dicta donatio, quàm quæ fit ex mortis, vel alia causa, & sic non ex mera liberitate. Inter utramque sunt notabiles differentia; nam donatio mortis causâ semper & pro libitu est revocabilis, etsi res jam sit tradita, & facta donatarii, imò propter solam convalescentiam revocatur, si intuitu certi vitæ periculi facta sit: dein non transmittit jus ad rem donatam, si nondum facta est traditio, ad hæredem donatarii, si iste moriatur ante donantem &c. Aliter se res habet in donatione inter vivos.

3 Dico I. Donare inter vivos possunt, qui rerum dominium & liberam administrationem habent, nec specialiter prohibentur. Ratio, quia *sua quisque rei moderator atque arbiter est l. 21. C. mandati.* Hinc etiam filiusfamilias majorennis sine consensu patris de bonis adventitiis, pleno jure possessis, rectè donat. *Nov. 117. c. 1.* Econtra donare nequeunt pupilli, & prodigi declarati, item minores (exceptis iis donationibus, quas alii similis conditionis facere solent) sine consensu eorum, quibus subsunt: procuratores, tutores, & curatores de rebus suorum clientum, exceptis donationibus remuneratoriis, quæ non excedunt merita in suos principales collata, & iis, quas consuetudo permittit: Religiosi sine consensu Su-

pe-

perioris: Prælati Ecclesiastici de rebus Ecclesiæ immobilibus & mobilibus pretiosis sine consensu Capituli & Superioris, de mobilibus autem aliis non nisi moderatè, vel remuneratoriè, vel ex causa pietatis, eleemosynæ, misericordiæ &c. quia id probat consuetudo, exigit honestas, ut vitetur suspicio avaritiæ, & suadet virtutis studium. Si Episcopus in sua diocesi extruat Monasterium, usque ad quinquagesimam partem de redditibus Episcopatus, si aliam Ecclesiam, usque ad centesimam partem dotare permittitur. *can. 74. caus. 12. q. 2. c. Apostolica 9. h. t.* Denique pater invalidè donat filio in patria potestate constituto. *l. 11. & 17. C. h. t.* quia reputantur pro una eadèmq; persona. si tamen talem donationem non revocet ante mortem, vel emancipationem, per eas convalescit donatio. Si pater donaret filio nondum emancipato ex causa, v. g. studiorum, honesti opificii, ad Gradum Litterarium, propter nuptias &c. teneret donatio. Quid sit de donationibus conjugum, dicitur in *lib. IV. tit. 20.* Dixi, *donare inter vivos;* nam mortis causâ donare valet, quisquis testamentum facere. *l. 15. ff. de mort. caus. donat.* imò & filiusfamilias de bonis adventitiis, regularibus quoque, cum consensu patris.

Dico 2. Donari potest res in humano commercio existens. 2. Si tamen ultra 500. solidos (h. e. aureos, seu ducatos, quorum unus defacto valet 4. florenos & ultra) quis uni eodem moraliter tempore donaret merè liberaliter sine insinuatione apud Judicem, donatio non valeret quoad excessum, licèt, si nec donans, nec ejus hæredes revocant, donatum retineri in foro

conscientiæ interno possit. Molin. *d.* 278. *n.* 27. König *h. t. n.* 23. Pars I. sustinetur communiter ex *1. t. ff. & C. de donat.* Si tamen res aliena donaretur, valeret quidem donatio in tantum, ut transferatur conditio usucapiendi, seu potestas illam præscribendi, non ut dominium immediatè transferatur per traditionem. per *c. 79. de R. J. in 6.* Pars 2. à communi traditur, & fundatur in §. 2. *Inst. l. 34. & 36. §. ult. C. h. t.* Porro per *insinuationem* intelligitur declaratio mentis & voluntatis donandi apud Judicem in-vel extra judicium, cum petitione, ut donatio in acta redigatur, ac super ea conficiatur Scriptura; vel intelligitur denuntiatio donationis in scriptis facta Judici, quod ajunt sufficere ex recepta consuetudine: Judex autem non necessariò debet esse proprius, & aliàs competens. per *l. 27. & 30. C. eod.* De Jure Bavarico ad 1000. florenos redacta est hæc summa 500. solidorum, & loco insinuationis sufficiunt quoque 5. testes. *Landt-Recht tit. 1. art. 1.* & ibi docet Cancell. Schmid. *n.* 141.

§ Dico 3. Donatio inter vivos, tam verbalis quàm realis, per se revocari nequit. *l. 5. & fin. C. de revoc. donat.* quia per eam alteri jus, personale vel reale, acquiritur: sed jus absolutè quæsitum invito auferri regulariter non potest etiam à Principe, nisi ob causam publicæ utilitatis vel necessitatis. Excipiuntur tamen tres casus. 1. Si fit inofficiosa, seu tam immodica, ut cedat in aliorum præjudicium, præsertim liberorum aut parentum in *legitima*; tunc enim, saltem quoad excessum, rescindibilis & revocabilis est. *l. 1. 2. 4. 7. C. de inoffic. donationib.* & ibi DD. 2. Si
do.

donanti omnia bona, vel notabilem eorum partem, prius nullos liberos habenti, postea nascatur proles una vel plures ex legitimo matrimonio. *l. 8. C. de revoc. donat.* & ibi DD. Et hoc casu donatio (intellige de merè liberali) censetur revocata ipso Jure: si tamen facta fuisset Ecclesiæ vel causæ piæ, vel cum juramento de non revocando, tunc non revocatur tota, sed solum quoad *legitimam*, quæ liberis debet salva manere. Lugo *d. 23. sect. 11. n. 194.* Molin. *disp. 282.* & plerique alii. Demum 3. si donatarius incipiat esse ingratus erga donantem, nempe violentas in donantem manus injiciendo: atroces injurias inferendo reales: aut grave damnum in bonis fortunæ: fruendo infidias vel periculum vitæ; tunc enim donatio (iterum intellige de merè liberali, non facta causæ piæ, & cui juramentum de non revocando adjectum non est) propter unam ex recitatis ingratitude specibus (probabiliter non propter aliam, etiam majorem) revocabilis est à donante instituta actione. text. & DD. in *l. fin. C. eod. & c. fin. h. t.* Sitamen donans ipse, ingratitude sciens, non revocaret, ab ejus hæredibus revocabilis non amplius esset, & donatarius maneret securus in conscientia, ejusque hæredes; quia hæc actio revocatoria oritur ex delicto donatarii, proin est personalissima, nec ad-nec in hæredes transitoria. *Objic.* Juramentum actui adjectum sequitur naturam ipsius actus tanquam accessorium: ergo, si donatio ipsa propter ingratitude est revocabilis, velut facta sub conditione non secuturæ ingratitude, etiam erit revocabilis, licet ipsi adjectum sit juramentum; cum pariter involvat

vat

vat dictam conditionem. *R. dist. ant.* Juramentum *assertorium*, quod adjicitur in confirmationem actus, sequitur hujus naturam velut accessorium. *C. ant.* Juramentum *promissorium* de non revocando donationem aliàs revocabilem. *N. ant. & conf.* quia tale juramentum stat per se, & parit obligationem saltem Religionis; cum omne juramentum sit servandum, quod sine peccato servari potest. *c. 8. & 28. de Jurejur.*

6 Dico 4. Effectus immediatus donationis inter vivos *verbalis* est obligatio tradendi rem donatam, licet pacto nudò sit facta. *c. 1. & 3. de Pact. §. 2. Inst. h. t.* mediatu verò *condictio ex lege*, donatario concessa. *§. 2. Inst. l. 35. C. h. t.* Sic enim appellatur actio, quæ ex natura negotii non competit, sed ex speciali assistentia Legis. *t. t. ff. de condict. ex lege.* Quamvis autem donatarius habeat hanc conditionem ad compellendum donatorem, ut rem tradat; per eam tamen petere fructus à donante interea perceptos non potest, minùs usuras propter moram. *l. 9. 22. ff. h. t.* Effectus autem donationis *realis* est translatio domini in donatarium, vel, si res aliena donata sit, conditio usucapiendi. *l. 9. cit. §. ult. & t. t. pro donato.* Donans tamen liberaliter rem alienam non tenetur de evicione. *l. 18. §. ult. ff. h. t.*

TITULUS XXV.

De Peculio Clericorum.

SUMMARIUM.

1. Quid sit Peculium Clericorum, & qua eorum bona.

2. Qua.